

Wystąpienie pokontrolne

1. Nazwa i adres jednostki kontrolowanej:

Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Malborku¹
(dalej: Powiatowy Zespół);

2. Przedmiot kontroli:

- zgodności wydanych orzeczeń z zebranymi dokumentami i przepisami dotyczącymi orzekania o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności,
- prawidłowości i jednolitości stosowania przepisów, standardów i procedur postępowania w sprawach dotyczących orzekania o niepełnosprawności i o stopniu niepełnosprawności;

3. Okres objęty kontrolą:

od sierpnia 2025 r. do października 2025 r.²;

4. Podstawa prawna przeprowadzenia kontroli:

Kontrola kompleksowa, na podstawie ustawy dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych³
(dalej: ustawa o rehabilitacji);

5. Data rozpoczęcia i zakończenia kontroli:

od 27 maja 2026 r. do 17 lipca 2026 r.

6. Kierownik jednostki kontrolowanej:

Pani Jolanta Banaszewska - Przewodnicząca Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Malborku;

7. Skład zespołu kontrolującego:

- Monika Szczesiak – Sekretarz Zespołu, kierownik zespołu kontrolnego;
- Karolina Majewska – lekarz;
- Grażyna Brzezińska – psycholog;
- Przemysław Doliński – inspektor wojewódzki;
posiadający upoważnienie Wojewody Pomorskiego z dnia 18 marca 2026 r. udzielone zgodnie z art. 6c ust. 6 w zw. z art. 6c ust. 5 ustawy o rehabilitacji⁴ (dalej: artykuł ustawy);

Informacje wstępne:

Na podstawie ustawy z 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych⁵ Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie Pomorskim od dnia 27 maja 2026r. do dnia 14 lipca 2026 r. przeprowadził kontrolę kompleksową w Powiatowym Zespole do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Malborku, w w/w przedmiocie kontroli.

¹ ul. Armii Krajowej 70, 82-200 Malbork

² W tym z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed i po tym okresie, jeśli miały wpływ na kontrolowaną działalność

³ (Dz.U. z 2025 r. poz. 913)

⁴ art. 6c ust. 6 w zw. z art. 6c ust. 5

⁵ art. 6c ust. 6 w zw. z art. 6c ust. 5 (Dz. U. z 2024 r. poz. 44 z późn. zm.)

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli sporządzonym w dniu 13 lipca 2026 r. Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie Pomorskim na podstawie rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 marca 2008 r. w sprawie trybu i sposobu przeprowadzania kontroli przez organy upoważnione do kontroli na podstawie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych⁶ (dalej: rozporządzenie w sprawie kontroli), przekazuje niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Ustalenia:

Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie Pomorskim stwierdza, co następuje

- Powiatowy Zespół spełniał warunki organizacyjne i techniczne pomieszczeń zapewniające dostęp osobom niepełnosprawnym do tych pomieszczeń.
- Powołani specjaliści spełniali wymogi kwalifikacyjne określone w rozporządzeniu w sprawie orzekania⁷, a także posiadali zaświadczenia wydane przez Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych lub Wojewodę Pomorskiego.
- Wszystkie sprawy zostały wszczęte na podstawie prawidłowo wypełnionych i złożonych wniosków o ustalenie niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności. Do wniosków o wydanie orzeczeń załączono zaświadczenia lekarskie o stanie zdrowia określone i wystawione w terminie określonym w rozporządzeniu w sprawie orzekania⁸.
- Powiatowy Zespół korzysta z druku wstępnej analizy wniosku. Wstępna weryfikacja złożonej dokumentacji, zgodnie z rozporządzeniem w sprawie orzekania⁹, została dokonana przez lekarza wyznaczonego przez Przewodniczącego Zespołu. Kontrola wykazała, że druki wstępnej analizy wniosku zostały dołączone do akt sprawy i podpisane przez lekarza dokonującego analizy. Ponadto zawiadomienia zostały wystosowane zgodnie z w/w rozporządzeniem.
- Oceny stanu zdrowia sporządzili lekarze – przewodniczący składów orzekających we wszystkich skontrolowanych sprawach w dniu badania w oparciu o badanie przedmiotowe i podmiotowe oraz zgromadzoną dokumentację medyczną. Pozostali członkowie sporządzili oceny w zakresie swoich specjalności.
- We wszystkich skontrolowanych sprawach zgodnie z rozporządzeniem w sprawie orzekania¹⁰, na druku wstępnej analizy wniosku Przewodniczący Zespołu dokonywał ocen wniosków oraz załączonych zaświadczeń o stanie zdrowia pod kątem braków formalnych. Jednocześnie na przedmiotowym druku Przewodniczący Zespołu dokonywał pisemnego wyznaczenia składów orzekających rozpoznających sprawę.
- Stosownie do rozporządzenia¹¹ w sprawie warunków, sposobu oraz trybu gromadzenia i usuwania danych w ramach Elektronicznego Krajowego Systemu Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności dane dot. orzekanych spraw były gromadzone i przetwarzane w/w systemie przez pracowników Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania

⁶ § 18 (Dz.U. Nr 53, poz. 323)

⁷ § 21 (Dz.U. 2003 nr 139 poz. 1328)

⁸ § 6 ust. 2 (Dz.U. 2003 nr 139 poz. 1328)

⁹ § 33 pkt 2 (Dz.U. 2003 nr 139 poz. 1328)

¹⁰ § 19 ust. 1

¹¹ Dz.U. 2007 nr 228 poz. 1681

o Niepełnosprawności w Malborku. Zgodnie z zaleceniami Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych, stosowane są druki dostępne w systemie EKSMOoN.

Stwierdzone nieprawidłowości / uchybienia:

- 8¹² spraw nie zawierało zawiadomień o wydłużeniu terminu. Stosownie do art. 35 Kodeksu postępowania administracyjnego¹³, załatwienie sprawy wymagającej postępowania wyjaśniającego powinno nastąpić nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowanej – nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania;
- 9¹⁴ spraw nie zawierało wymaganego zaświadczenia potwierdzającego złożenie wniosku i określającego ważność dotychczasowego orzeczenia.

lekarz:

- niewłaściwą kwalifikację do stopnia niepełnosprawności stwierdzono w 1 sprawie¹⁵ – zgromadzona w sprawie dokumentacja nie uzasadnia wydanego orzeczenia;
- niewłaściwe zastosowanie symboli przyczyny niepełnosprawności stwierdzono w 4 sprawach¹⁶ – zgromadzona w sprawach dokumentacja nie stanowi uzasadnienia dla zastosowania symboli;
- brak uzasadnienia dla decyzji o przyznaniu karty parkingowej w stwierdzono w 4 sprawach¹⁷;
- niepełny opis badania przedmiotowego stwierdzono w 8 sprawach¹⁸;
- brak wywiadu lekarskiego stwierdzono w 8 sprawach¹⁹;
- lakoniczne rozpoznania bez informacji szczegółowych koniecznych do oceny stopnia zaawansowania schorzeń oraz stanu funkcjonalnego orzekanego stwierdzono w 3 sprawach²⁰.

psycholog:

- w sprawie nr PZON.3163.51783.2025 funkcjonowanie społeczne zostało określone jako prawidłowe, natomiast jednocześnie wskazano konieczność pomocy w pełnieniu ról społecznych oraz prowadzeniu gospodarstwa domowego. W ocenie nie opisano jednak trudności uzasadniających takie stanowisko;
- w sprawie PZON.3252.51818.2025 opis funkcjonowania ogranicza się do zaburzeń koncentracji uwagi, pamięci, regulacji emocji oraz wycofania społecznego, natomiast w uzasadnieniu wskazano niezdolność do samodzielnej egzystencji oraz konieczność stałej i długotrwałej opieki;
- W sprawie nr PZON.3142.51775.2025 funkcjonowanie społeczne określono jako prawidłowe, jednocześnie wskazując konieczność pomocy w pełnieniu ról społecznych;

¹² 731/8477.25, 730.D.1476.23, 730.D.1691.25, 730.D.1690.25, 730.D.1552.24, 730.D.1248.20, 3221/D/32/11, 731.6503.22

¹³ §3 (Dz.U.2024 poz.572)

¹⁴ PZON.3142.51775.2025, PZON.3376.51874.2025, PZON.3412.48783.2025, PZON.3884.23212.2025, PZON.3607.45953.2025, PZON.4397.19520.2025, PZON.4116.34227.2025, PZON.3909.49417.2025, PZON.3857.46447.2025

¹⁵ 4397.19520.2025

¹⁶ 2532.51549.2025, 2834.51642.2025, 2805.51625.2025, 2868.51656.2025

¹⁷ 4397.19520.2025, 4075.52176.2025, 4116.34227.2025, 3909.49417.2025

¹⁸ 2632.51549.2025, 2834.51642.2025, 2762.51607.2025, 2868.51656.2025, 4075.52176.2025, 4116.34227.2025, 3909.49417.2025, 3857.46447.2025

¹⁹ 3607.45953.2025, 3578.51960.2025, 3563.51957.2025, 4075.52176.2025, 4116.34227.2025, 3909.49417.2025, 3857.46447.2025, 3954.52120.2025

²⁰ 3578.51960.2025, 4397.19520.2025, 3857.46447.2025

- W sprawie nr PZON.3376.51874.2025 uzasadnienie zawiera stwierdzenie o konieczności długotrwałej opieki, podczas gdy końcowy wniosek (przesłanka) dotyczy umiarkowanego stopnia niepełnosprawności;
- rozbieżności w 7²¹ sprawach, gdzie uzasadnienia zawierają jednocześnie elementy charakterystyczne dla umiarkowanego stopnia niepełnosprawności (potrzeba częściowej pomocy) oraz dla znacznego stopnia niepełnosprawności (opieka, zależność od innych osób);
- kontrola wykazała występowanie ocen psychologicznych sporządzanych w trybie zaocznym w 7²² sprawach. Należy zauważyć, że sporządzenie oceny psychologicznej bez bezpośredniego badania osoby orzekanej stanowi sytuację wymagającą szczególnie starannego udokumentowania źródeł informacji stanowiących podstawę opiniowania;
- W 6²³ sprawach szczególną uwagę zwrócono na oceny psychologiczne sporządzane wobec osób, u których nie stwierdzono zaburzeń psychicznych, istotnych zaburzeń funkcji poznawczych ani zaburzeń emocjonalnych mogących bezpośrednio wpływać na funkcjonowanie psychiczne;
- W sprawie PZON.3189.32738.2025 wskazano potrzebę uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej, przy jednoczesnym wskazaniu w ograniczeniach w funkcjonowaniu zawodowym „nie dotyczy” u osoby w wieku produkcyjnym.

Ocena kontrolowanej działalności:

Na podstawie przeprowadzonej kontroli w Powiatowym Zespole do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Malborku działalność skontrolowanej jednostki oceniamy pozytywnie z uchybieniami.

Zalecenia pokontrolne:

- podjęcie działań organizacyjnych w celu zapewnienia terminowego załatwienia spraw przez Zespół;
- prowadzenia akt spraw, a taki sposób, aby zawierały wszystkie niezbędne dokumenty;
- w celu usprawnienia terminowości rozpatrywania wniosków o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności dokumentacji, wskazane jest umieszczania w aktach spraw potwierdzeń wysyłanej korespondencji, a także dokonywanie adnotacji zawierającej datę kontaktu telefonicznego.

lekarz:

- przy kwalifikacji do niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności lekarz orzecznik jest zobowiązany do stosowania przepisów prawa zgodnych z ustawą o rehabilitacji oraz rozporządzeniem w sprawie orzekania. Wszystkie elementy orzeczenia powinny być oceniane zgodnie z aktualną wiedzą medyczną, po wnikliwej analizie badania

²¹ PZON.3407.51884.2025, PZON.3411.33275.2025, PZON.3416.36906.2025, PZON.3412.48783.2025, PZON.3406.49128.2025, PZON.3782.52046.2025, PZON.3847.52075.2025

²² PZON.3189.32738.2025, PZON.3057.51743.2025, PZON.3714.36973.2025, PZON.3577.51959.2025, PZON.3884.23212.2025, PZON.3927.52111.2025, PZON.3896.52096.2025

²³ PZON.3163.51783.2025, PZON.3057.51743.2025, PZON.3407.51884.2025, PZON.3416.36906.2025, PZON.3911.52104.2025, PZON.3782.52046.2025

podmiotowego i przedmiotowego oraz ocenie aktualnych ograniczeń w codziennym funkcjonowaniu;

- wywiad powinien zawierać zgłaszane przez orzekanego dolegliwości, stosowane leczenie, uwzględnić wykształcenie i kwalifikacje zawodowe oraz informacje, czy osoba orzekana jest czynna zawodowo;
- opis badania przedmiotowego powinien zawierać wszystkie elementy potwierdzające rozpoznanie i wskazujące na naruszenie sprawności organizmu osoby orzekanej. W sprawach z narządu ruchu oraz przy przyznaniu karty parkingowej szczególnie dobrze trzeba opisać zakres ruchomości stawów kończyn i kręgosłupa oraz ocenić wydolność chodu. W przypadku orzekania o przyznaniu karty parkingowej wymogiem ustawowym jest stwierdzenie u osoby orzekanej znacznie ograniczonych możliwości samodzielnego poruszania się – badanie przedmiotowe oraz zgromadzona w sprawie dokumentacja powinny ten stan potwierdzać;
- w kwestii przyznawania symbolu niepełnosprawności zaleca się przeprowadzenie wnikliwej oceny, czy istniejące schorzenie jest przyczyną upośledzenia funkcji organizmu, która powoduje niepełnosprawność w stopniu określonym w orzeczeniu. Samo istnienie/rozpoznanie choroby nie uzasadnia przyznania symbolu przyczyny niepełnosprawności. Rozpoznanie wymagają uszczegółowienia (np. podania daty zabiegów operacyjnych, udaru, zawału etc, zastosowania powszechnych w medycynie skal jak np. NYHA, CCS, NIHSS czy TNM, oceny stopnia upośledzenia funkcji, istotnych informacji na temat leczenia), tak by zawierały uzasadnienie przyznanego stopnia. Przy stosowaniu gotowych schematów tzw. wklejek należy je modyfikować indywidualnie do każdej sprawy.

psycholog:

- wzmocnić opisowy charakter ocen psychologicznych poprzez wskazywanie i opisywanie konkretnych ograniczeń funkcjonalnych;
- rozróżniać pojęcie pomocy od opieki;
- każdorazowo uzasadniać potrzebę pomocy lub opieki poprzez wskazanie konkretnych czynności i obszarów funkcjonowania wymagających wsparcia;
- w części ograniczeń zawodowych opisywać przyczyny ograniczeń zamiast wskazań dotyczących zatrudnienia;
- dbać o spójność między opisem funkcjonowania, wskazywanymi ograniczeniami, a rodzajem wymaganej pomocy lub opieki oraz końcowym uzasadnieniem oceny psychologicznej;
- w uzasadnieniach koncentrować się na skutkach funkcjonalnych schorzeń, a nie na samych jednostkach chorobowych, bo to ograniczenia wynikające ze stanu zdrowia stanowią podstawę ustalenia stopnia niepełnosprawności;
- w ocenach zaocznych wskazywać źródła, informacje będące podstawą sformułowania opinii;
- w przypadkach oceny psychologicznej osób bez zaburzeń psychicznych opisywać wpływ schorzeń somatycznych na samodzielność, aktywność społeczną i zawodową.

Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie Pomorskim, na podst. rozporządzenia w sprawie kontroli²⁴, oczekuje przedstawienia przez Panią Jolantę Banaszewską - Przewodniczącą Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Malborku, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego:

1. informacji potwierdzających przedstawienie wyników kontroli lekarzom orzecznikom oraz specjalistom, potwierdzenia ich zapoznania się z ustaleniami i zaleceniami kontroli;
2. nadestania kserokopii potwierdzonych za zgodność prawidłowo udokumentowanych akt jednej sprawy w wersji elektronicznej, prowadzonej z zachowaniem powyższych zaleceń;

Z poważaniem,
z up. Wojewody Pomorskiego

Przewodnicząca
Wojewódzkiego Zespołu
ds. Orzekania o Niepełnosprawności

Mirela Bemben

/Dokument podpisany elektronicznie/

²⁴ § 18 ust. 6 (Dz.U. Nr 53, poz. 323)